

# **RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GRÓDEK ZA LATA 2004 - 2007**



## **WYKONAWCA**



ul. Św. Rocha 5 lok. 210 A  
15 -879 Białystok  
tel./fax: (+48) 85 744 67 95  
[www.ekoton.pl](http://www.ekoton.pl)

## **ZAMAWIAJACY**



Urząd Gminy Gródek  
ul. Chodkiewiczów 2  
16 - 040 Gródek

Białystok, maj 2009

**ZAMAWIAJĄCY:**

Urząd Gminy Gródek  
ul. Chodkiewiczów 2  
16 - 040 Gródek

**WYKONAWCA:**



ul. Św. Rocha 5 lok 210A, 15-879 Białystok  
tel./fax (085) 744-67-95; GSM: 0605 5712 97  
e-mail: beata@ekoton.pl  
Wszelkie prawa zastrzeżone

**ZESPÓŁ AUTORÓW:**

dr Grzegorz Chocian  
mgr inż. Beata Gładkowska - Chocian  
mgr inż. Joanna Bartnikiewicz  
mgr inż. Agnieszka Olędzka  
mgr inż. Anna Żabicka

## SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE .....	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY GRÓDEK .....	4
2.1. Położenie .....	5
2.2. Ludność .....	5
2.3. Gospodarka .....	5
3. ATKUALNY STAN ŚRODOWISKA .....	6
3.1. Wody powierzchniowe i podziemne .....	6
3.2. Powietrze atmosferyczne .....	7
3.3. Powierzchnia Ziemi .....	8
3.4. Hałas .....	8
3.5. Promieniowanie elektromagnetyczne .....	9
3.6. Gospodarka odpadami .....	10
3.7. Gospodarka wodno-ściekowa .....	11
3.8. Walory przyrodnicze - formy ochrony przyrody .....	11
4. CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA.....	12
5. STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	13
5.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.....	13
5.2. Ochrona powietrza atmosferycznego.....	15
5.3. Ochrona środowiska akustycznego .....	17
5.4. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM).....	19
5.5. Ochrona powierzchni ziemi .....	20
5.6. Ochrona środowiska przyrodniczego.....	22
5.7. Rozwój turystyki i rekreacji .....	24
5.8. Edukacja ekologiczna .....	25
6. PODSUMOWANIE .....	26

## 1. WPROWADZENIE

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest dokumentem przedstawiającym stopień realizacji założeń przyjętych we wcześniej uchwalonym Programie. Zakres Raportu obejmuje również aktualną ocenę stanu środowiska.

Programy ochrony środowiska tworzone są zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 627 z późn. zm.). Ustawa ta nakłada obowiązek sporządzania Programów na organy administracji wojewódzkiej, powiatowej, jak również gminnej. Programy te określają cele i priorytety ekologiczne ze wskazaniem harmonogramu działań proekologicznych wraz ze środkami, jakie należy poczynić w drodze do osiągnięcia celu. Zgodnie z Art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska Programy sporządzane są co 4 lata, z perspektywą na kolejne 4 lata. Artykuł 18 tejże ustawy, nakłada obowiązek sporządzania Raportów z realizacji Programów co 2 lata. Ma to służyć zapewnieniu stałego monitoringu Programu ochrony środowiska. Raporty te przedstawiane są odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub też radzie gminy.

Niniejszy dokument stanowi Raport z realizacji Programu ochrony środowiska Gminy Gródek, który został uchwalony dnia 17 czerwca 2004 roku (Uchwała nr XVI/94/04 Rady Gminy Gródek)

## 2. CHARAKTERYSTYKA GMINY GRÓDEK

Rycina Nr 1. Położenie Gminy Gródek na tle powiatu białostockiego



Źródło: [www.region.e-podlasie.pl](http://www.region.e-podlasie.pl)

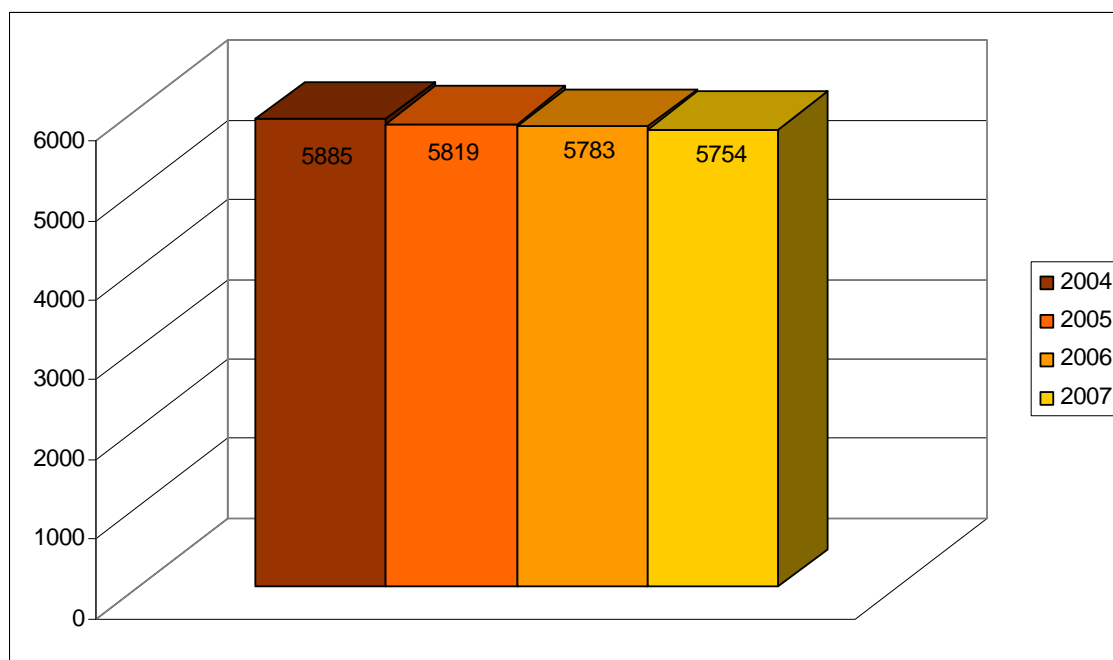
## 2.1. Położenie

Gmina położona jest na wschodzie województwa podlaskiego w powiecie białostockim w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Białorusią. Gmina Gródek zajmuje obszar około 430 km<sup>2</sup>, co pozwala zakwalifikować ją jako największą gminę w województwie.

## 2.2. Ludność

Na koniec roku 2007 Gminę zamieszkiwało 5 754 osób (GUS), co w porównaniu z rokiem 2004 (5 885 osób), pokazuje tendencję spadkową w analizowanych 4 latach. Spadek liczby mieszkańców uzależniony jest od niewielkiego przyrostu naturalnego jak również od migracji młodzieży w celu kontynuowania nauki w większych ośrodkach miejskich Polski.

**Wykres Nr 1.      Liczba mieszkańców Gminy Gródek w latach 2004 - 2007**



Źródło: [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)

## 2.3. Gospodarka

Gmina Gródek jest gminą wiejską, w związku z czym jest to obszar słabo rozwinięty gospodarczo. Na koniec 2007 roku na analizowanym obszarze w systemie REGON zarejestrowane były 293 podmioty gospodarcze. Względem roku

wyjściowego (2004) liczba ta zwiększyła się o 12 jednostek. Świadczy to o niewielkim wzroście gospodarczym w przeciągu 4 lat, co potwierdza utrzymywanie rolniczego charakteru gminy.

### 3. ATKUALNY STAN ŚRODOWISKA

#### 3.1. Wody powierzchniowe i podziemne

Główną rzeką Gminy jest rzeka Supraśl, będąca dopływem Narwi. Zbiera ona praktycznie całość wód powierzchniowych z obszaru Gminy. Dopływami Supraśli są: Dzierniakówka, Płoska, Glediówka, Grzybówka, Średnia, Radlinka i Słoja.

W 2007 roku przedmiotowa rzeka Supraśl poddana była badaniom, których wyniki przedstawiono w tabeli poniżej.

**Tabela Nr 1. Klasyfikacja wód rzeki Supraśl w 2007 roku.**

nazwa punktu	km biegu rzeki	klasyfikacja ogólna
poniżej m. Gródek	68,6	V
dopływ rzeki Słoja - ujście	0,34	IV
dopływ Płoska - ujście w m. Kołodno	1,5	IV

Źródło: [www.wios.bialystok.pl](http://www.wios.bialystok.pl)

W roku 2004 przeprowadzone badania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska obejmowały jedynie punkt pomiarowy na rzece Supraśl poniżej miejscowości Gródek. Wówczas rzeka w tym miejscu, podobnie jak w 2007 roku, otrzymała V klasę czystości. Parametrami, które powodują obniżenie czystości wód gminy są praktycznie zawsze takie same. Jest to głównie wskaźnik ChZT, OWO i barwa. Wielkości te zależą w bardzo dużym stopniu od zanieczyszczeń organicznych, których na terenie Gminy Gródek jest bardzo dużo. Fakt obecności dużego kompleksu leśnego w postaci Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, oraz wiejski charakter gminy wyjaśniają bardzo dobrze aktualny stopień czystości rzeki Supraśl.

Od 2000 roku do wód powierzchniowych na terenie Gminy Gródek zalicza się również zbiornik rekreacyjno-retencyjny we wsi Zarzeczany. Zbiornik wodny

administrowany jest przez Komunalny Zakład Budżetowy w Gródku. Wody zbiornika zasilają bezpośrednio rzekę Supraśl.

Wody podziemne na terenie Gminy Gródek występują w piaszczysto-żwirowym podłożu czwartorzędowym i trzeciorzędowym, oraz w skałach węglanowych z okresu kredy. Woda użytkowa czerpana jest głównie z piętra czwartorzędowego położonego na głębokości 43 - 151 m pod powierzchnią gruntu.

Wynik badania stanu czystości wód podziemnych na terenie Gminy Gródek w 2007 roku zaprezentowany zostały w poniższej tabeli.

**Tabela Nr 2. Jakość wód podziemnych w Gródku w 2007 r.**

Nr Monbada	Kod jednolitej części wód podziemnych (JCWPd)	Rodzaj wód	Klasa wody	Przekroczone wskaźniki klasa IV	Wody pitne przekroczone wskaźniki
1101	55	Wody gruntowe	IV	NH <sub>4</sub> , Fe	Mn, Fe

Źródło: [www.wios.bialystok.pl](http://www.wios.bialystok.pl)

W roku 2004 klasa wody podziemnej w tym samym punkcie pomiarowym również wskazywała na IV klasę. Na jakość wód podziemnych duży wpływ wywiera głębokość zalegania wód. Z racji na znaczną głębokość z jakiej ujmowana jest woda przeznaczona do spożycia w Gródku nie powinien dziwić fakt, że przekroczone są w niej dwa parametry (Fe i Mn) powodujące pogorszenie jakości wód gruntowych. Zanieczyszczenie zatem takimi pierwiastkami jak żelazo czy mangan są pochodzenia naturalnego. Inaczej wygląda sprawa z amoniakiem. Związki azotowe dostają się do wód podziemnych głównie w wyniku działalności rolniczej człowieka (niewłaściwe stosowanie nawozów zarówno mineralnych, jak i naturalnych, jak również środków ochrony roślin).

### 3.2. Powietrze atmosferyczne

Przyczyną zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego jak i naturalnego. Do przyczyn naturalnych na terenie województwa podlaskiego można zaliczyć przede wszystkim pożary

lasów. Do przyczyn antropogenicznych wlicza się zanieczyszczenia powstające z procesów spalania, procesów przemysłowych, jak również działalności rolniczej.

Badania prowadzone przez WIOŚ Białystok, w celu określenia aktualnego stanu środowiska województwa podlaskiego wykazały iż w latach 2004 - 2006 praktycznie cały obszar województwa można było zaliczyć do strefy A (poza obszarami miast: Białystok i Łomża). Strefa A została osiągnięta zarówno pod względem ochrony zdrowia jak również w przypadku oznaczenia parametrów odpowiedzialnych za klasyfikację stref względem ochrony roślin. W 2007 r. w ocenie rocznej jakości powietrza również nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla kryteriów ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. W Gminie Gródek duży wpływ na szybkie samooczyszczanie się atmosfery wpływa bliskość dużego kompleksu leśnego jakim jest Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej. Duży kompleks leśny wytwarza swoisty mikroklimat, oraz powoduje niejako „wyłapywanie” zanieczyszczeń rozprzestrzeniających się w powietrzu.

### **3.3. Powierzchnia Ziemi**

Ponad połowę obszaru Gminy Gródek (52,5%) zajmują lasy (w tym głównie kompleks Puszczy Knyszyńskiej zlokalizowany w zachodniej części gminy). Drugie miejsce co do wielkości zajmowanego obszaru w gminie zajmują grunty orne. Ich powierzchnia wynosi nieco powyżej 26%. Użytki zielone również zajmują ponad 20% obszaru gminy.

Glebami występującymi na terenie analizowanej gminy są głównie gleby brunatne i kwaśne, z niewielkim udziałem czarnych ziem.

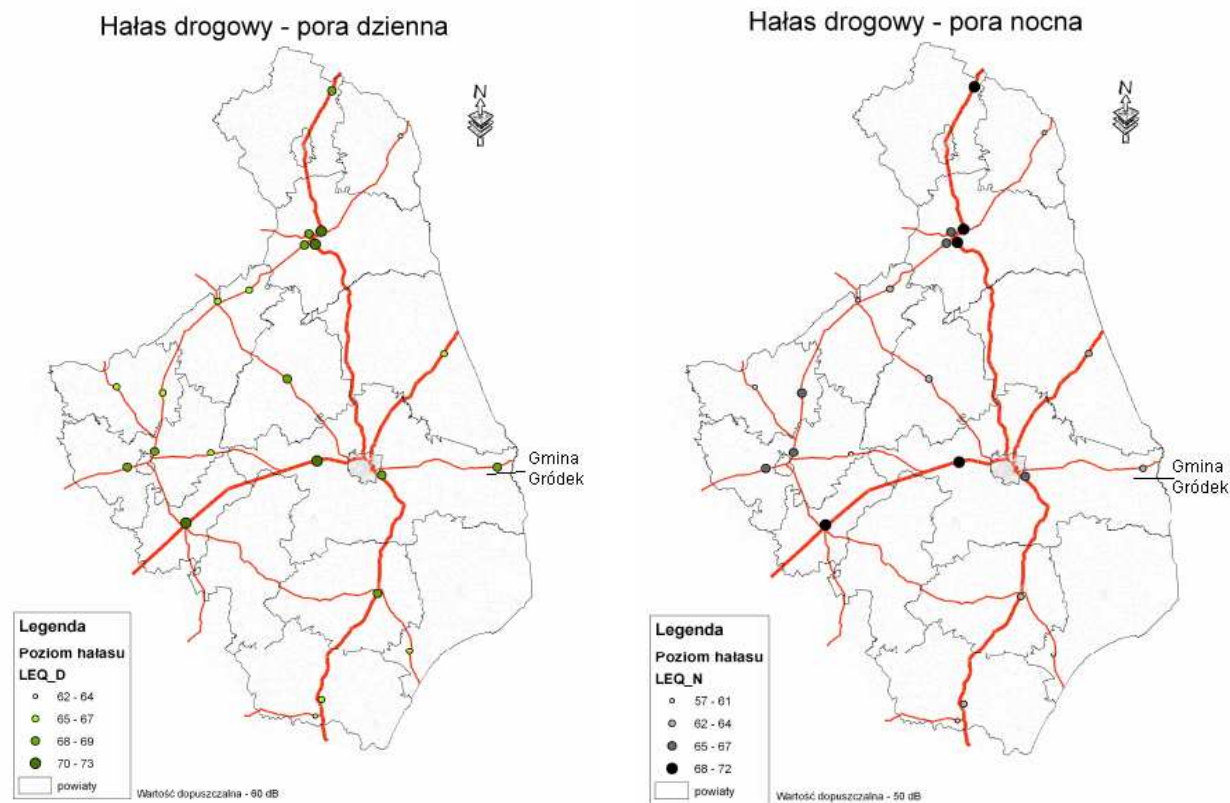
### **3.4. Hałas**

W województwie podlaskim do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy zaliczyć szlaki komunikacyjne. Na terenie Gminy Gródek hałas związany jest głównie z drogą krajową nr 65 prowadzącą transport pojazdów do przejścia granicznego w Bobrownikach. W trakcie badań poziomu hałasu na szlakach komunikacyjnych województwa, przeprowadzonych w 2005 r., wykazano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie gminy. Monitoringiem objęte były 23 punkty pomiarowe w tym jeden zlokalizowany na terenie Gminy



Gródek. Poziom hałasu w porze dziennej dochodził prawie 70 dB (przy wartości dopuszczalnej 60 dB), a w nocy do 64 dB (przy wartości dopuszczalnej 50 dB).

**Rycina Nr 2. Hałas drogowy w porze dnia i porze nocy w 2005 roku**



Źródło: [www.wios.bialystok.pl](http://www.wios.bialystok.pl)

### 3.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

W 2007 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku dokonał pomiarów promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w 9 wytypowanych przez siebie miejscach województwa podlaskiego (3 punkty pomiarowe w Białymstoku, oraz po jednym punkcie w Siemiatyczach, Hajnówce, Suwałkach, Łomży, Zambrowie i Kolnie). Wszystkie punkty pomiarowe charakteryzowały się niskimi wartościami PEM (najczęściej dochodzącymi do 10% wartości dopuszczalnych określonych przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października, 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów - Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 188). Gmina Gródek nie została objęta monitoringiem, jednak nie istnieją żadne przesłanki i informacje dotyczące

istnienia dodatkowych źródeł mogących powodować znaczne podwyższenie wartości promieniowania na analizowanym terenie względem obszaru województwa.

### 3.6. Gospodarka odpadami

Na analizowanym terenie funkcjonuje gminne składowisko odpadów zarządzane przez Komunalny Zakład Budżetowy w Gródku. Zgodnie z danymi dostarczonymi przez Zakład ilość odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych) zebranych z obszaru gminy w 2007 roku wyniosła 2 228,3 Mg. Jest to o 465,3 Mg mniej niż w roku 2004. Odzysk na terenie Gminy Gródek prowadzony był na składowisku. Selekcji ulegał papier i tektura oraz metale. W roku 2004 selektywna zbiórka tektury i papieru wyniosła 4,9 Mg podczas gdy w roku 2007 wynosiła już 6,3 Mg. Odzysk metali w przeciągu ostatnich 4 lat uległ nieznacznemu spadkowi z 13,7 Mg/rok do 11 Mg/rok. Pozostała część odpadów trafiających na składowisko jest poddawana unieszkodliwianiu, które realizowane jest poprzez składowanie.

**Tabela Nr 3. Ilość odpadów poddawana odzyskowi na przestrzeni 4 lat w Gminie Gródek**

	2004	2005	2006	2007
Niesegregowane odpady komunalne [Mg]	2693,6	2612,6	2716,4	2228,3
odzysk papieru i tektury [Mg]	4,9	3	-	6,3
odzysk metali [Mg]	13,7	11,4	6	11

Źródło: Komunalny Zakład Budżetowy w Gródku, Program ochrony środowiska dla Gminy Gródek

W latach 2004 - 2007 wielkość odzysku prowadzonego na składowisku wzrosła z 0,70% do 0,77%. Od 2006 roku gmina realizuje również program selektywnej zbiórki odpadów (butelki PET i butelki szklane), które odzyskiwane były na składowisku i tam też składowane z racji na brak zbytu. Od końca 2007 roku Gmina Gródek zaczęła wprowadzanie programu selektywnej zbiórki odpadów na etapie gospodarstw domowych. Segregacji podlegają opakowania z papieru

i tektury, opakowania ze szkła, opakowania z tworzyw sztucznych oraz metale żelazne.

### **3.7. Gospodarka wodno-ściekowa**

Na koniec 2007 roku wodociągowa sieć rozdzielcza w gminie Gródek wynosiła 49,7 km i wzrosła w porównaniu do roku 2004 o niecałe 2 km. Sieć kanalizacyjna została wydłużona o odcinek 3 km względem roku 2004 - z 22,8 km na 25,8 km.

Wszystkie ścieki powstające na terenie gminy z końcem 2007 roku, są poddawane oczyszczaniu (oczyszczalnie przydomowe, 3 oczyszczalnie komunalne i 2 oczyszczalnie przyzakładowe).

### **3.8. Walory przyrodnicze - formy ochrony przyrody**

Gmina Gródek położona jest na terenie Zielonych Płuc Polski. Wolorów przyrodniczych dostarcza gminie duża, zwarta powierzchnia lasu puszczańskiego, ponadto na terenie gminy występuje sporo miejsc związanych ze środowiskiem wodnym: m. in. rzeki, strumienie, torfowiska, mokradła oraz podmokłe łąki. W 2000 roku zbudowany został w gminie zbiornik rekreacyjno-retencyjny we wsi Zarzeczany, co niewątpliwie podniosło atrakcyjność tego obszaru.

Pod pojęciem ochrona przyrody rozumie się zwyczajowo ogół działań, które zmierzają do zachowania w stanie niezmienionym lub optymalnym elementów przyrody ożywionej i nieożywionej. Celem tych działań ma być zachowanie przede wszystkim bioróżnorodności gatunkowej oraz stabilności ekosystemów.

Obszary zaliczane do form ochrony przyrody na terenie Gminy Gródek zostały zestawione w poniższej tabeli.

**Tabela Nr 4. Obszary prawnie chronione na terenie Gminy Gródek**

Formy ochrony przyrody	Nazwa obszaru
Rezerваты przyrody	Las Cieliczański
	Chomontowszczyzna
	Jezioro Wiejki
	Rabinówka
Parki krajobrazowe	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
Obszary chronionego krajobrazu	Wzgórza Sokólskie
	Dolina Narwi
Obszary Natura 2000	OSO Puszcza Knyszyńska
	SOO Ostoja Knyszyńska
Pomniki przyrody	24 obiekty (głównie drzewa lub grupy drzew oraz głązy narzutowe)

## 4. CELE POLITYKI EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA

Cele i zadania wytyczone w Programie ochrony środowiska dla Gminy Gródek obejmującego lata 2004 - 2007, z perspektywą na lata 2008 - 2011, zostały sformułowane zgodnie z założeniami II Polityki Ekologicznej Państwa. Dokument ten określa cele i priorytety ekologiczne, rodzaje i harmonogram działań oraz środki niezbędne do osiągnięcia tych celów, w tym mechanizmy prawne i finansowe. Podstawowym założeniem Polityki jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju. W celu spełnienia powyższego wymagania w Gminie Gródek zostały określone zadania średniookresowe i długookresowe mające zapewnić zrównoważony rozwój gminy przy jednoczesnej dbałości o środowisko naturalne. Działania średniookresowe wytyczone zostały do realizacji do roku 2007, natomiast zadania długookresowe - w perspektywie czasowej do roku 2011.

## **5. STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA**

Założeniem tworzenia Programów ochrony środowiska jest chęć doprowadzenia do poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez efektywne nim zarządzanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska przed degradacją.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada obowiązek tworzenia Raportów z realizacji programów ochrony środowiska, nie zawiera jednak bardziej szczegółowych wytycznych o formie i zakresie jakie powinny spełniać te dokumenty. W związku z tym niniejszy Raport sporządzony został na podstawie analizy realizacji przedsięwzięć zawartych w Programie ochrony środowiska Gminy Gródek opracowanym na lata 2004 - 2007. Z racji na fakt iż Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gródek na lata 2004 - 2007 stanowi podstawowe narzędzie wprowadzania polityki ekologicznej w Gminie wzięte zostały pod uwagę również założenia Polityki ekologicznej państwa na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010. Raport sporządzony został również w oparciu o wojewódzki, powiatowy i gminny Program ochrony środowiska.

Działania planowane do realizacji w Gminie Gródek w latach 2004 - 2007 zostały podzielone na poszczególne zakresy:

- 1) ochrona wód
- 2) ochrona powietrza
- 3) ochrona środowiska akustycznego
- 4) ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym
- 5) ochrona powierzchni Ziemi
- 6) ochrona środowiska przyrodniczego
- 7) rozwój turystyki i rekreacji
- 8) edukacja ekologiczna

### **5.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych**

W kategorii tej znalazły się przede wszystkim zamierzenia związane z budową infrastruktury wodno - kanalizacyjnej w Gminie.

**Tabela Nr 5. Działania w zakresie ochrony wód**

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Budowa kanalizacji we wsi Zarzeczany	2004	tak	
2	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Błotnej i ul. Zamkowej w Gródku	2004	tak	
3	Budowa kanalizacji w Walitach - Stacji obejmująca ulice: Szosa Wschodnia, Spacerowa, Podleśna, Zautek, Kwiatowa i Rzemieślnicza	2005	nie	Działanie planowane na rok 2009
4	Budowa wodociągu Królowy Most - Kołodno wraz ze sytuacją ujęcia wody. Długość wodociągu wynosić będzie 10 km.	2005	nie	Działanie planowane na rok 2011
5	Rozbudowa ujęcia wody w Gródku i budowa wodociągu Gródek - Bielewicz (zasilanie Mielezki i Kol. Mielezki)	2006	nie	Brak środków finansowych
6	Likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci	2005	nie	W Gminie „dzikie” wysypiska śmieci nie są rejestrowane

Zwiększenie zwodociągowania i skanalizowania obszaru Gminy Gródek wpłynęłoby niewątpliwie nie tylko na poprawę warunków socjalnych ludności, ale również przyczyniłoby się do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych Gminy. Szczególnie duże znaczenie miało wybudowanie sieci kanalizacyjnej we wsi Zarzeczany. W miejscu tym funkcjonuje zbiornik rekreacyjny, który przyciąga turystów. Do 2004 roku ścieki bytowe pochodzące z turystyki wylewane były „na dziko” co stanowiło poważne zagrożenie dla wód powierzchniowych oraz podziemnych tego obszaru. Niestety działania 3 i 4 polegające na dalszym rozwoju sieci kanalizacyjnej w Gminie Gródek zostały przesunięte poza ramy czasowe 2007 roku z powodu braku funduszy. Podobnie - budowa ujęcie wody w Gródku i budowa wodociągu Gródek - Bielewicz.

Innym działaniem z zakresu ochrony wód było działanie polegające na wprowadzeniu ewidencji „dzikich wysypisk” występujących w Gminie. Zadanie to zostało wprowadzone do Programu ochrony środowiska w celu minimalizacji zanieczyszczeń przedostających się do wód gruntowych wraz z odciekami spod niezabezpieczonych powierzchni wysypisk, jednak zadanie to nie zostało wykonane. Podobnej ewidencji powinny podlegać przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Pomimo iż na terenie Gminy Gródek niski stan jakości rzek i zasobów wodnych powodowany jest głównie przyczynami naturalnymi, należy stale kontrolować parametry wód i prowadzić ewidencję największych, punktowych źródeł zanieczyszczeń.

## 5.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

Głównymi zamierzeniami wśród tej kategorii były modernizacje i budowa nowych odcinków drogowych, oraz termomodernizacje budynków użyteczności publicznej.

**Tabela Nr 6. Działania w zakresie ochrony powietrza**

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Budowa ul. Piaskowej w Gródku o długości 760 m	2004	tak	
2	Modernizacje ul. Północnej w Gródku. (na odcinku 700 m ulicy)	2004	tak	
3	Utwardzanie asfaltem drogi o dł. 350 m we wsi Nowosiółki	2004	tak	
4	Czterokrotne utwardzenie drogi w Bobrownikach - remont 250 m drogi	2004	tak	
5	Czterokrotne utwardzenie emulsją asfaltową i gresem drogi o dł. 300 m we wsi Zubki	2004	tak	
6	Poprawienie nawierzchni drogi od Wierobi do Bobrownik	2004	tak	
7	Ocieplenie budynku przedszkola i Urzędu Stanu Cywilnego w Gródku (ocieplenie ścian, stropodachów, wymiana drzwi i okien)	2004	tak	
8	Powstanie na terenie Gródka nowej trasy rowerowej, wytyczanej w ramach Związku Gmin Puszczy Knyszyńskiej Dorzecza Rzeki Supraśl	2004	tak	
9	Termomodernizacja budynku żłobka	2004	tak	
10	Utrwalenie asfaltem ul. Zwycięstwa. Długość utrwalonej nawierzchni to 300 m	2005	tak	Utwardzenie wykonane polbrukiem
11	Utwardzenie asfaltem drogi we wsi Załuki - 500 m	2005	nie	Brak środków finansowych
12	Dofinansowanie do budowy drogi powiatowej Bielewicz - Wiejki - 2 km	2005	nie	Brak środków finansowych
13	Budowa drogi Wality Stacja - PGR Wality - 2,5 km	2005	tak	
14	Budowa ul. Malinowej w Gródku	2005	tak	

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
15	Termomodernizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Gródku	2005	nie	Działanie zaplanowane na rok 2009
16	Utrwalenie asfaltem ul. Sportowej - dł. 250 m	2006	tak	Utwardzenie wykonane polbrukiem
17	Dofinansowanie modernizacji drogi Wality - Stacja - Stuczanka - dł. 3 km	2006	nie	Brak środków finansowych
18	Budowa ul. Jaśminowej i ul. Wierzbowej - 400 m	2006	tak	
19	Modernizacja ulicy Tartacznej - Wality - Stacja	2006	tak	

Budowa nowych dróg dojazdowych o dobrej nawierzchni lub wymiana starych, zniszczonych nawierzchni na te o lepszych parametrach wpływają na stan atmosfery. Stale rosnąca liczba pojazdów poruszających się po drogach jest źródłem zanieczyszczeń atmosferycznych. Są to głównie zanieczyszczenia lotne (głównie tlenki oraz dwutlenki azotu i siarki) powstające w komorach silników. Innym natomiast problemem są zanieczyszczenia powstające podczas ścierania nawierzchni gumowych w momencie hamowania, ruszania pojazdów. Ilość tych związków ( np. WWA - wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, LZO - lotne związki organiczne) związana jest ze stanem i rodzajem nawierzchni ścieranych. Powstające w ten sposób związki są niebezpieczne dla człowieka, ponieważ zostają wychwycone przez najdrobniejsze pyły wzbijane z powierzchni ulic przez ruch pojazdów. Drobinę te trafiają do układu oddechowego człowieka i tam następuje ich kumulacja. Większość z działań zamierzonych z tego zakresu w Gminie Gródek w latach 2004 - 2007 została wykonana, a te które nie doczekały się realizacji zostały przesunięte w czasie ze względu na brak funduszy.

Innym działaniem w ramach dbałości o stan powietrza atmosferycznego gminy były trzy termomodernizacje budynków. Jedynie docieplenie Gminnego Ośrodka Kultury w Gródku zostało przesunięte na rok 2009 z powodu braku funduszy. Docieplenie budynków wiąże się ze zmniejszeniem strat ciepła z budynku. Im mniejsze są straty ciepła, tym mniejsze jest zapotrzebowanie na dostarczoną energię a to wiąże się z mniejszą emisją pochodzącą z kotłowni.

W ramach dbałości o środowisko atmosferyczne Gmina Gródek postanowiła również zaingerować w transport przy wykorzystaniu wielu walorów przyrodniczych jakie posiada gmina. W tym celu w 2004 roku powstała w gminie



trasa rowerowa. Trasa została połączona również z utworzeniem szlaku kajakowego, szlaku konnego i szlaku kolejki wąskotorowej. Inicjatywę projektu wysunął Związek Gmin Puszczy Knyszyńskiej Dorzecza Rzeki Supraśl do której należała Gmina Gródek. Projekt dofinansowany był ze środków unijnych. W wyniku tworzenia nowych szlaków na terenie Gminy Gródek powstał szlak kajakowy, konny i rowerowy.

### 5.3. Ochrona środowiska akustycznego

Działania gminy w zakresie ochrony przed hałasem w przeciągu ostatnich lat skupiły się na zminimalizowaniu i utrzymaniu korzystnych warunków akustycznych na terenie gminy.

**Tabela Nr 7. Działania w zakresie ochrony środowiska akustycznego**

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Przeprowadzanie kontroli w obiekcie, na który zostały nałożone kary za przekroczenie hałasu - w przedsiębiorstwie GLOBDREW. Konieczność wydania decyzji przez Starostwo Powiatowe o konieczności posiadania przez GLOBDREW pozwolenia zintegrowanego	do 2007	nie	firma została rozwiązana
2	Poprawa nawierzchni dróg	do 2007	tak	
3	Przeprowadzenie pomiarów hałasu przy drodze krajowej nr 65. Po przeprowadzeniu pomiarów właściciel drogi - Zarząd Dróg Krajowych w Białymstoku, podejmie decyzję o ewentualnym wprowadzeniu ekranów naturalnych lub sztucznych. Badania takie przeprowadzone będą 2 lata po oddaniu do użytku kolejnych odcinków dróg	do 2007	tak	
4	Przestrzeganie zasad i warunków sytuowania nowej zabudowy w stosunku do dróg o znacznej uciążliwości akustycznej, a w szczególności do drogi Białystok - Waliły - Bobrowniki	do 2007	tak	
5	Wykonywanie prognoz oddziaływania zabudowy i zagospodarowania terenów na etapie sporządzania miejscowych planów	do 2007	tak	
6	Uruchomienie nieczynnej stacji przeładunkowej PKP Zubki Białostockie	2005	nie	Brak środków finansowych

Głównym źródłem hałasu jest droga krajowa nr 65. Podlega ona kontroli na terenie gminy w ramach państwowego monitoringu środowiska przeprowadzanego przez WIOŚ w Białymstoku. Dodatkowe badania monitoringowe nowopowstałych, oddanych do użytku odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu są wykonywane na zlecenie Zarządu Dróg Krajowych w Białymstoku. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. 2007, Nr 192 poz. 1392) autostrady i drogi ekspresowe i inne drogi krajowe oraz wojewódzkie podlegają generalnemu pomiarowi ruchu co 5 lat. Natomiast praktykowane jest działanie, iż w wypadku modernizacji dróg krajowych konieczne jest przeprowadzenie analizy porealizacyjnej w 2 lata po oddaniu nowomodernizowanego odcinka. Analiza ma na celu wykazanie celowości modernizacji (skuteczność zainstalowanych ekranów akustycznych, kanalizacji deszczowej, itp.).

Na wniosek mieszkańców gminy podjęto decyzję o wpisaniu do gminnego Programu ochrony środowiska działania polegającego na uruchomieniu nieczynnej stacji PKP Zubki Białostockie w celu niejako rozładowania ruchu na drodze krajowej nr 65. Działanie to nie zostało jednak zrealizowane, ponieważ brak było na nie środków finansowych. Drogi inne niż krajowe nie podlegają obligatoryjnie monitoringowi, jednak gmina w ramach dbałości o komfort akustyczny mieszkańców i turystów przystąpiła do stopniowej wymiany nawierzchni poszczególnych odcinków dróg. W latach 2004 - 2007 doprowadzono do realizacji 12 inwestycji z zakresu budowy i modernizacji dróg.

Dużym punktowym źródłem hałasu w Gminie Gródek był zakład GLOBDREW Sp. z o.o. działający w sektorze przemysłu drzewno-papierniczego w branży tartaki. W latach poprzedzających wykonanie Programu ochrony środowiska na lata 2004 - 2007 miał on przekroczone normy hałasu, dlatego nałożony nań został obowiązek wykonania ponownych badań. Działanie to nie zostało zrealizowane, ponieważ zakład został rozwiązany.

Działanie 4 i 5 regulowane są stale na etapie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, oraz przy ubieganiu się o dokumentację dotyczącą warunków zabudowy.

## 5.4. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM)

**Tabela Nr 8. Działania w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym**

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Zapobieganie zagrożeniom poprzez zachowanie w planach miejscowych odpowiednich stref ochronnych od linii napowietrznych WN	do 2007	tak	

Obszar Gminy Gródek nie jest terenem szczególnie zagrożonym ze strony promieniowania. W granicach gminy największymi źródłami promieniowania są stacje telefonii komórkowej (3 w Bobrownikach, 2 w Gródku, 2 w Walitach, 1 w Królowy Moście i 1 w miejscowości Wierobie). Aby zapobiec zagrożeniom ze strony liniowych źródeł promieniowania ustalono strefy ochronne od napowietrznych linii wysokiego napięcia. Strefy te respektowane są przy ustalaniu planów miejscowego zagospodarowania i wynoszą minimum 26,0 m od skrajnego przewodu linii 220 kV przy zalecanej odległości od osi linii - 50 m. Ponadto, wprowadzony został zakaz realizacji wszelkich stałych obiektów kubaturowych w obrębie strefy ochronnej linii napowietrznej WN 200 kV. W przypadku natomiast ustalania nowych linii napowietrznych należy kierować się przestrzeganiem dopuszczalnych poziomów promieniowania określonych w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska, dopuszczalnych poziomów promieniowania, jakie mogą występować w środowisku, oraz wymagań obowiązujących przy wykonywaniu pomiarów kontrolnych promieniowania (Dz. U. 1998, Nr 107 poz. 676).

## 5.5. Ochrona powierzchni ziemi

Tabela Nr 9. Działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	doposażenie gminy w kontenery KP - 7 s do selektywnej zbiórki odpadów, a także pojemniki na odpady zmieszane 110 i 1100 l (w tym akcje informacyjno-edukacyjne promujące selektywną zbiórkę odpadów, inwentaryzacja odpadów niebezpiecznych-azbest)	do 2007	tak	
2	Rekultywacja wyrobisk w okolicy wsi Piłatowszczyzna, Bielewicze, Gobiaty i Kol. Wiejki	do 2007	tak	
3	Prowadzenie działań inspirujących rozwój rolnictwa ekologicznego	do 2007	tak	
4	Zachowanie dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych z możliwością jej korygowania poprzez wprowadzenie dolesień oraz z możliwością ekologicznego jej wzbogacenia	do 2007	tak	

W obecnych czasach coraz częściej mamy do czynienia z degradacją i dewastacją powierzchni ziemi.

Degradacja, czyli jakościowe zubożenie gleb dokonywane jest głównie przez człowieka. Wprowadzane do gleb pierwiastki pochodzące np. z odcieków ze składowisk odpadów czy nieumiejętnie nawożonych pól uprawnych powodują zachwianie równowagi występującej w litosferze. W ramach „odciążenia” składowiska w Gródku zaproponowany został program selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy. W tym celu mieszkańcy od 2007 roku zostają zaopatrzeni w worki do selektywnej zbiórki odpadów (szkło, butelki typu PET), oraz kontenery o pojemności 120 i 1100 l na odpady zmieszane. W ramach działania 1 założone zostało również przeprowadzenie rejestracji odpadów niebezpiecznych pochodzących od mieszkańców gminy np. dachy wykonane z azbestu. W drugiej połowie 2004 r. inwentaryzacja została przeprowadzona przez wszystkich sołtysów. W późniejszych latach, pomimo informowania mieszkańców gminy i sołtysów poszczególnych sołectw o obowiązku corocznej aktualizacji dotyczącej wykorzystywania i przemieszczania azbestu, informacje takie nie były aktualizowane. W kwestii azbestu zaplanowane zostały również szkolenia dla mieszkańców, których realizacja zostanie przeprowadzona w 2008 roku.

Ponadto, w Programie ochrony środowiska dla Gminy Gródek znalazł się zapis dotyczący wyznaczenia miejsc składowania odpadów niebezpiecznych tj. opakowań po farbach, środkach owadobójczych, lekach. W latach 2004 - 2007 zbiórka zużytych baterii prowadzona była w szkołach. Całkowite uregulowanie zamierzenia nie doczekało się realizacji do roku 2007.

Dewastacja powierzchni Ziemi najbardziej uwidacznia się w miejscach pozyskiwania złóż kopalin. Na terenie gminy Gródek złożem jest kruszywo naturalne wydobywane w postaci piasków i żwirów metodami odkrywkowymi. Po zakończeniu eksploatacji takiego złoża, gmina ma za zadanie zrehabilitować teren przekształcony przez człowieka i przywrócić mu (w miarę możliwości) wartość użytkową i przyrodniczą. W przeciągu ostatnich 4 lat na terenie Gminy Gródek, w ramach działania 2 rekultywacji poddano 4 wyrobiska.

Obecnie kształtowanie świadomości ekologicznej w Gminie Gródek odbywa się głównie poprzez podejmowanie działań proekologicznych w formie akcji, konkursów, które są realizowane w szkołach znajdujących się na terenie gminy. Szkoły zostały wybrane jako główne miejsca edukacji ekologicznej, ponieważ dzieci w wieku szkolnym wykazują duże zaangażowanie w sprawy ochrony środowiska i są najbardziej podatne na kształtowanie właściwych proekologicznych postaw. Organizowana corocznie akcja „Sprzątanie Świata” ma na celu budowanie przyjaznej środowisku świadomości społeczeństwa. Ponadto organizowane konkursy szkolne ukazujące problematykę ochrony środowiska wpływają na kształtowanie właściwych proekologicznych postaw, przekonań i poglądów wobec problemów ochrony środowiska. Kształtowanie świadomości ekologicznej dorosłych mieszkańców gminy odbywa się głównie poprzez upowszechnianie i propagowanie ekologicznych metod gospodarowania w rolnictwie. Działania te są organizowane dzięki współpracy Gminy Gródek z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego i Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Białymstoku. W ramach edukacji i uwrażliwienia społeczności na problemy środowiskowe gmina stopniowo przystępuje do selektywnej zbiórki odpadów z gospodarstw domowych.

## 5.6. Ochrona środowiska przyrodniczego

Tabela Nr 10. Działania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z ustaleniami Planów Urządzenia Lasu (do odnowienia po wyrębach 285,94 ha oraz 61,78 ha gruntów przeznaczonych do zalesienia, do wyrębu 298062 m <sup>3</sup> drzew wielkowymiarowych, średniowymiarowych oraz małowymiarowych)	do 2007	tak	
2	Wprowadzenie zakazów i ograniczeń dotyczących melioracji i lokalizacji składowisk odpadów	do 2007	tak	
3	Objęcie Niecki Michałowsko - Gródeckiej statusem obszaru chronionego krajobrazu	do 2007	nie	
4	Tworzenia rezerwatów przyrody, pomników przyrody oraz innych form ochrony, przewidzianych ustawą o ochronie przyrody	do 2007	tak	
5	Uwzględnienie w planach miejscowych i decyzjach administracyjnych o warunkach zagospodarowania i zabudowy terenu ustaleń Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego	do 2007	tak	
6	Nowa ścieżka turystyczna stworzona w ramach Związku Gmin Puszczy Knyszyńskiej Dorzecza Rzeki Supraśl	do 2007	nie	

Zgodnie z ustaleniami Programu ochrony środowiska dla Gminy Gródek na lata 2004 - 2007 ochrona środowiska przyrodniczego do 2007 roku powinna się skupić na tworzeniu nowych form ochrony przyrody na terenie gminy. Co prawda objęcie Niecki Michałowsko - Gródeckiej statusem obszaru chronionego krajobrazu się nie powiodło, jednak w ramach tworzenia innych form ochrony powstały 2 nowe rezerваты przyrody. Pierwszym z nich jest rezerwat „Jezioro Wiejki” powołany w 2005 roku rozporządzeniem Wojewody Podlaskiego (Dz. U. 2005, Nr 257, poz. 2898). Celem utworzenia była chęć zachowania ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych naturalnego polodowcowego jeziora mezotroficznego wraz z jego ekosystemem. Rezerwat zajmuje powierzchnię 22,5 ha. Jezioro Wiejki jest jednym z nielicznych pozostałości systemu jeziornego obszarów staroglacjalnych, związanych genetycznie z formami wytopiskowymi zlodowacenia środkowopolskiego. Ekosystem jeziora charakteryzuje się strefowym

układem roślinności wodnej i bagiennej. Widoczne są tu stanowiska roszczyki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, storczyka plamistego *Dactylorhiza maculata* i storczyka krwistego *Dactylorhiza incarnata*. W obrębie zakrzaczeń brzoźowych w kierunku północno-wschodnim znajduje się stanowisko rzadkiego relikтового gatunku brzozy niskiej *Betula humilis*. Jezioro jest miejscem bytowania jak również miejscem postoju w wędrówkach dla licznych gatunków ptactwa. Corocznie lęgnię się tu około 26-29 gatunków ptaków. Drugi rezerwat to „Rezerwat Rabinówka”. Powołany został, podobnie jak poprzedni, w 2005 roku (Dz. U. 2005, Nr 257 poz. 2899) Omawiany obszar zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części Nadleśnictwa Waliły i zajmuje on powierzchnię 652,45 ha. Rezerwat Rabinówka powołany został w celu zachowania ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych ostoi rzadkich i chronionych gatunków awifauny lęgowej, a w szczególności populacji cietrzewia na terenie Niecki Gródecko - Michałowskiej. Ponadto teren rezerwatu jest ostoją licznych jeleniowatych: sarna, jelen, łos.

W ramach udostępniania turystom walorów przyrodniczych Gminy Gródek planowane było utworzenie nowej ścieżki turystycznej w ramach Związku Gmin Puszczy Knyszyńskiej Dorzecza Rzeki Supraśl. Zadanie to nie zostało wykonane.

Zadanie 1, 2 i 5 realizowane są na bieżąco i regulowane są odpowiednimi dokumentami nadrzędnymi. Plany urządzania lasu są sporządzane w celu kontrolowania gospodarki leśnej. Zadanie to jest wykonywane na bieżąco poprzez unaturalniania zasobów leśnych. Stosowane zabiegi hodowlane podobnie jak wykorzystywane procesy dynamiki roślinności pozwalają na zachowanie prawidłowo funkcjonujących ekosystemów. Lokalizacja składowisk odpadów regulowana jest przez przepisy gospodarki odpadami, natomiast melioracje uzależnione są od prawa wodnego (Dz. U. 2001, Nr 115 poz. 1229 z późn. zm.) i rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (Dz. U 2005, Nr 7 poz. 55), natomiast Plan Ochrony Parku Krajobrazowego określa zakres ingerencji człowieka w granicach Parku. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego jak i decyzje administracyjne obejmujące swoim zasięgiem tereny parku muszą respektować postanowienia Planu.

## 5.7. Rozwój turystyki i rekreacji

Gmina Gródek położona jest w sąsiedztwie dużego kompleksu leśnego Puszczy Knyszyńskiej, charakteryzuje się świeżym powietrzem, oraz wieloma miejscami pozwalającymi na rozwój turystyki.

**Tabela Nr 11. Działania w zakresie rozwoju turystyki i rekreacji**

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Budowa boiska sportowego nad zalewem we wsi Zarzeczany	2004	tak	
2	budowa budynku zaplecza socjalnego w Zarzeczanych	2005	tak	
3	Stworzenie Centrum Informacji Turystycznej na terenie gminy	do 2007	nie	Brak środków finansowych
4	Opracowanie internetowej strony gminy, która zachęcałaby do turystyki kwalifikacyjnej np.: jeździectwo, wędkarstwo	do 2007	tak	Stronę należy dopracować pod względem turystyki i promocji Gminy
5	Upowszechnianie sprawdzonych sposobów rozwijania turystyki	do 2007	nie	Brak środków finansowych
6	Ułatwienie realizacji inwestycji związanych z obsługą ruchu turystycznego	do 2007	nie	Brak środków finansowych
7	Zapobieganie niewłaściwemu zagospodarowaniu i zabudowaniu obszarów atrakcyjnych pod względem turystycznym, przez sukcesywne sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów przewidzianych do rozwoju turystyki	do 2007	nie	Brak środków finansowych
8	Prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz organizacji wypoczynku na terenach Wiejskich (korzyści z prowadzenia agroturystyki)	do 2007	nie	Brak środków finansowych
9	Modernizacja ulicy Zwycięstwa w Gródku na odcinku 300 m	do 2007	tak	
10	Opracowanie dokumentacji w zakresie ułożenia chodnika na ulicy Sportowej	do 2007	tak	

Ruch turystyczny w gminie uległ wzrostowi po utworzeniu rekreacyjnego zbiornika wodnego w pobliżu wsi Zarzeczany. To właśnie w ten zbiornik postanowiła zainwestować gmina w swoich działaniach w latach 2004 - 2007. W roku 2004 nad zalewem wybudowane zostało boisko sportowe zapewniające



czynny odpoczynek mieszkańcom i turystom. Rok później (w 2005 r.) powstał w tym miejscu budynek zaplecza socjalnego.

W celu uatrakcyjnienia wizerunku gminy władze postarały się o modernizację odcinka ulicy Zwycięstwa w Gródku, oraz chodnika biegnącego wzdłuż tej ulicy. Sukcesywnie przygotowywana jest również dokumentacja pod modernizację kolejnych ciągów pieszych.

Aby turystyka w gminie mogła się rozwijać, należy zadbać o promocję Gminy Gródek. W tym celu planowane było stworzenie Centrum Informacji Turystycznej. Niestety przedsięwzięcie to nie zostało zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych. Podobnie było z działaniami propagującymi rozwój agroturystyki skoordynowanych z ułatwieniem realizacji przedsięwzięcia.

W przeciągu ostatnich lat Gmina Gródek doczekała się również powstania gminnej strony internetowej. Tworzenie strony jest procesem etapowym, co sprawia, że niektóre działy dostępne na stronie są bardziej, a niektóre mniej dopracowane. Aby strona spełniła swoje zadanie propagowania turystyki na terenie gminy musi zostać uzupełniona w zakresie turystyki i promocji Gminy Gródek.

## 5.8. Edukacja ekologiczna

**Tabela Nr 12. Działania w zakresie edukacji ekologicznej**

Lp	działania	czas realizacji	czy zadanie zostało wykonane?	wyjaśnienie
1	Współpraca ze szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi (tworzenie ogródków przyшкоlnych, przy kompostowych, prowadzenie akcji „Sprzątanie Świata”)	do 2007	tak	
2	Opracowanie folderów, ulotek, plakatów poświęconych konkretnemu zagadnieniu albo konkretnemu miejscu	do 2007	nie	Brak środków finansowych

Od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej edukacja ekologiczna została postawiona na bardzo wysokiej pozycji. Zaczęto zwracać większą uwagę na świadomość przynależności do środowiska w którym żyje człowiek. Poczucie bycia częścią środowiska warunkuje wrażliwość na niszczenie przez człowieka zasobów przyrody i chęć dbałości o otaczający świat. Najbardziej otwartą grupą słuchaczy są oczywiście najmłodsi. Z tego względu gmina zapoczątkowała wśród dzieci

i młodzieży szkolnej akcję „Sprzątanie Świata”, która jest kontynuowana rok rocznie. Pokazanie problemu odpadów wyrzucanych gdzie popadnie połączone jest z konkursami dla osób, które zbiorą największe ilości odpadów podlegających odzyskowi lub recyklingowi. Niestety jest to jedyna zorganizowana akcja w której mogą uczestniczyć najmłodszy. Znacznie trudniej jest uświadamiać dorosłych o konieczności życia w symbiozie z naturą. Istnieje jednak założenie, zgodnie z którym, aby zagadnienie przestało być tematem tabu, musi być stale obecne w naszym życiu, czyli stać się czymś naturalnym. Zgodnie z tym założeniem, im częściej będzie mowa o ochronie środowiska, tym bardziej naturalne staną się działania ludzi w tym kierunku. W celu propagowania zatem racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej czy selektywnej zbiórki odpadów miały zostać stworzone foldery, ulotki i plakaty. Rozwieszanie i umieszczanie ich w miejscach publicznych przyczyniłoby się do wsparcia edukacji ekologicznej wśród dorosłych mieszkańców Gminy Gródek. Niestety zadanie to, ze względu na brak środków finansowych, nie zostało wykonane.

## 6. PODSUMOWANIE

Przedmiotowy Raport z realizacji uchwalonego Programu ochrony środowiska dla Gminy Gródek (Uchwała nr XVI/94/04 Rady Gminy Gródek z dnia 17 czerwca 2004 r.) określa stopień realizacji postanowień wynikających z Programu ochrony środowiska.

Fundamentalnym założeniem w tworzeniu programów na wszystkich szczeblach - od krajowego do gminnego - jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

W Raporcie przedstawiono przedsięwzięcia, które były realizowane w ramach przyjętego przez Radę Gminy Programu ochrony środowiska. Działania zamierzone do realizacji w latach 2004 - 2007 zostały pogrupowane w Programie na 8 działów chroniących poszczególne komponenty środowiska.

Były to działania z zakresu:

- 1) ochrony wód
- 2) ochrony powietrza
- 3) ochrony środowiska akustycznego
- 4) ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym
- 5) ochrona powierzchni Ziemi
- 6) ochrony środowiska przyrodniczego
- 7) rozwoju turystyki i rekreacji
- 8) edukacji ekologicznej

Łącznie Program ochrony środowiska nałożył na Gminę obowiązek wykonania 54 zadań. Stopień realizacji poszczególnych działów przedstawia poniższa tabela.

**Tabela Nr 13. Stopień realizacji postanowień Programu**

Dział	Ilość zadań			
	zamierzonych	zrealizowanych	niezrealizowanych	% wykonania
1	6	2	4	33
2	19	15	4	79
3	6	4	2	66
4	1	1	0	100
5	4	4	0	100
6	6	4	2	66
7	10	5	5	50
8	2	1	1	50

Najlepiej prezentują się działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi i ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Założenia zostały wykonane w 100%, jednak w tych działach znajdowała się najmniejsza ilość działań. Nie udało się zrealizować wszystkich zamierzeń z zakresu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Jest to spowodowane głównie dużą ilością niezrealizowanych inwestycji w zakresie zwiększenia zwodociągowania gminy. Największa ilość działań zaplanowanych do realizacji znalazła się w zakresie ochrony powietrza (19), oraz w zakresie rozwoju turystyki (10). Analizując stopień realizacji zamierzeń planowanych w tych dziedzinach, można stwierdzić dużą skuteczność Gminy Gródek w wywiązywaniu się z założeń Programu.

Analiza realizacji wszystkich działań pokazuje iż założenia realizowane są w większym lub mniejszym stopniu. Podsumowując całość przeprowadzonych inwestycji można stwierdzić iż 66% zadań Zostało w pełni zrealizowanych w założonych ramach czasowych. Zadania, które nie zostały zrealizowane (18 założeń) zostały przesunięte w czasie głównie z racji na wysokość nakładów potrzebnych do ich zrealizowania. Gmina będzie szukać możliwości pozyskania funduszy na dofinansowanie tych inwestycji ze środków zewnętrznych, w tym z funduszy unijnych.

Niektóre z zadań wymagają znacznych nakładów finansowych, przez co bardzo często nie dochodzi do ich realizacji. W tym przypadku ważną sprawą jest określenie priorytetów dla poszczególnych zadań i określenie konieczności ich wykonania w określonym czasie. Obowiązek aktualizacji programów ochrony środowiska co 4 lata, umożliwia doprowadzenie zapisów programu do zgodności z obowiązującymi przepisami jak również z aktualnymi potrzebami gminy. Największą potrzebą Gminy Gródek na dzień dzisiejszy jest zwiększenie stopnia zwodociągowania gminy, jak również modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków. W ramach gospodarki wodno - ściekowej gmina planuje w kolejnych latach wprowadzić ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto, uregulowania wymaga również gospodarka odpadami - wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów i ewidencji dzikich wysypisk. Z racji na charakter gminy bogatej w formy ochrony przyrody i duże kompleksy leśne należałoby również zadbać o promocję tego obszaru. Pomocne byłoby przy tym tworzenie folderów, ulotek, Centrum informacji Turystycznej i nowych ośrodków turystycznych połączonych ze szlakami ukazującymi walory Gminy Gródek.

Reasumując należy stwierdzić, że cele i priorytety założone w Polityce ekologicznej państwa sukcesywnie i w miarę możliwości są realizowane na terenie Gminy Gródek poprzez zadania określone w gminnym Programie ochrony środowiska. Przyjęty przez gminę Program ochrony środowiska dla Gminy Gródek został zrealizowany w znaczącym stopniu, co wpłynęło na poprawę stanu ochrony środowiska na terenie gminy.